

# DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

<b>ELŐFIZETÉSI ÁR:</b> Helyben: Vidéken: Egy óra. . . . . I kor. Egy óra. . . . . I kor. 50 Hfl. Negyedévre 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „		Feltöltő szerkesztő: <b>Dr. HEGEDŰS LORÁNT.</b> Kiadók és laptulajdonosok: <b>HOFFMANN és KRONOVITZ.</b>	Szerkesztőség és kiadóhivatal: <b>DEBRECZEN,</b> Piacz-utca 49. szám.
--	--	---	---

## Debrecen, vagy Hajdudorog.

Debrecen, szeptember 14.

Ez az a kérdés, mely folyó hó 12-én Hajdudorogon a külön gör. kath. magyar püspökség szervezése érdekében tartott értekezleten a hajdudorogiai által Eris almája képen erőszakos módon s teljesen indokolatlanul szőnyegre dobván, megzavarta az értekezletre meghívott s a meghívás folytán ott megjelent egyházak kiküldöttei között az egyetértést, megszüntette annak komolyságát, lealacsonyította annak méltóságát, mi által ezen értekezlet az egész ügynek nem hasznára, hanem végtelen kárára volt.

Mi a gör. kath. magyar püspökség szervezését nem csupán a gör. kath. magyarság érdekének, hanem közös nemzeti érdeknek tartjuk, nem tudjuk azért eléggé kárhozható a hajdudorogiai tapintatlanságát, kik, talán tulhajtott önértékből, vagy talán kicsinyes lokál-patriótizmusból olyan indítvánnyal léptek elő és pedig a legerőszakosabban s ellentmondást nem tűrőleg, amelynek felvetése más formában, pl. a debreceni gör. kath. egyház eljárásához hasonlóan, magán-kérvényben indokolt lett volna, a közös értekezlete azonban — a legenyhébb kifejezéseket használva is — szerénytelenség és tapintatlanság volt.

A gör. kath. magyar püspökség székhelye ügyében való döntés ő Felsőségének, mint legfőbb kegyurnak a joga, abban tehát sem a debreceni, sem a hajdudorogi egyházak, de

a gör. kath. magyar egyházak együttesen sem határozhatnak jogérvényesen, mivel azonban jelenleg e kérdésben e két egyház rivalizál, egyik szerényen, magán kérvény alakjában, a másik a közös értekezlet kérészkolt — bár rája nézve egyáltalán nem hízog eredményü — szavazására hivatkozva, önként kínálkodik a kérdés: Vajjon a köz- és specielle a gör. kath. közérdek melyik helyet ajánlja a kettő közül? Mert elvégre is, ezen kérdés elbirálásánál félre kell tennünk minden egyéni elfogultságot s egyedül a közérdeket szabad és kell tekintennünk!

Hajdudorog az ő kívánságának igazolására két számbavehető érvre hivatkozik: 1. Hiveinek nagyobb számarányára, 2. érdemeire.

A hajdudorogi egyház népesség tekintetében ezidőszertint tényleg fölülmulja a hazai összes gör. kath. egyházakat, nagy kérdés azonban, hogy e tekintetben a vezérserepet meg fogja-e tartani a jövőben is? Az 1840-es évek feljegyzései ugyanis Hajdudorogon 7000, az 1860-as évekéi 8000 gör. kath. hívőről tesznek említést, míg a legutóbbi népszámlálás szerint 9000 körül áll ezen egyház hiveinek száma. Ez a számemelkedés az utóbbi 50 év alatt tehát alig 13 százaléknak felel meg, de ha az 1860-as évek számadatait tulzottnak tekintjük is, legfölebb 20 százalék szaporodást látunk ezen egyház hiveinél egy fél század alatt!

Ha ez a szaporodási arány tény volna,

ugy méltán a legelszomorítóbb tény volna az s ez esetben Hajdudorog gör. kath. népe messze tulszárnyalná az „Egykénéli“ is bünyösebb visszaélés terén hazánk bármely népét, ezt azonban, ösmerve a hajdudorogi gör. katolikusok vallásosságát, eleve is kizártnak tekinthetjük. Hogy tehát ezen egyház hívei ily csekély szaporodást mutatnak fel, annak oka más nem lehet, mint a nép szegénysége, mely a vándorbotot adja kezükbe, hogy vagy Amerikába vitorlazzanak, vagy a hazai föld más helyén, főképen nagyobb városokban keressenek megélhetést maguknak. A nagyobb városok ugyanis nagy felszívó erővel bírnak ma is, a gyáripárnak küszöbön álló fellendülése után pedig még inkább bírnak fogják. Így azonban a népesség növekedését tekintve, egy nagyobb városnak, minő Debrecen is, óriási előnye van vidékének bármely pontja felett, alapos tehát a feltevés, hogy a debreceni gör. kath. egyház, amelynek közelében elég népes gör. kath. egyházak vannak, több-kevesebb idő alatt utól fogja érni s majdan tul is szárnyalja a hajdudorogit, — azért ez a szempont nem praedestinálja Hajdudorogot püspöki székhelynek!

De nézzük a hajdudorogiai második érvét, t. i. amaz érdemeket, amelyeket a magyar liturgia és a magyar gör. kath. püspökség kivivására irányuló mozgalomban felmutathat:

Ugy a magyar liturgia, mint az ennek exponense — és biztosítékaképen alapitan-

hatja, hogy ezt a kis csapást könnyű szerrel el bírom viselni!

Igy beszélt az én szöke ifjam, udvarias hajlongások között, mialatt az én Zarándymat becsomagolták és én dobogó szívvvel, — kipirult arccal támolyogtam ki a boltból.

Mi sem természetesebb, mint hogy az éj-jel középkori lovagokról, hattyuról, Lohengrinről, kötélhágcsóról álmodtam . . . Másnap Zarándyt olvasgatva, mindig a szöke bajuszu kalapos lovagra gondoltam. Egyszer csak levelet hoznak számomra . . . nagy titokban elolvasom . . . a szöke bajuszu irta . . . Oh milyen finom vonások! és milyen stvlus! . . . milyen könnyedség, mennyi szellem!

A legmeghatóbb formában fejezte ki, — hogy első találkozásunk mély és maradandó nyomot hagyott a szívében és ha nem adok engedélyt arra, hogy szülőim előtt is bemutatkozzék, szíve olyan törött és hasznavehetetlen portéka lesz, mint az a kalap, amelyet elég kegyes voltam összezuzni!

Elmondtam történetemet szüleimnek és házunk régi jó barátjának, Szobránczy bácsinak, aki ismerte a lovagomat . . . kitünő fiatalembernek jellemezte . . . a papa, mama meg engedték, hogy bemutassa. Ő előtt . . . Szüleimnek megtetszett . . . nekem sokkal jobban . . . és — és — így történt, hogy tegnap eljegyzési ünnepélyt tartottunk s ez az oka, hogy ma már menyasszony vagyok.

Esetem közbeszéd tárgya lett . . . Irigyeim sápadoztak. Különösen a sovány — Aszali Tini, aki hihetetlen szerencsém felbuzdulva, elhatározta, hogy hasonló kalan-

## A kalap.

(Monológ.)

Irtá: DEZSŐ JÓZSEF.

Megvan! . . . Megtörtént . . . Menyasszony vagyok! Oh istenem, azt hiszem, ehhez fogható boldogság nincs több a földön. — Leánypajtásaim nem tudják megérteni, hogy eshetett ez meg velem . . . én velem, aki még nem is voltam igazi bálban . . . akinek csak olyan kis házimulatságot engedélyezett a szigorú mama.

Képzelem, hogy irigykedik rám a sovány Aszali Tini . . . a derék jubiláns, aki a télen inepelte pártában maradásának tizedik évfordulóját. Hátha még a jövődöbelimet ismerné, aki valóban mutatós fiatalember s hozzá még nagyon gyöngéd, nagyon finom és udvarias . . . s ah, az ilyen tulajdonságok olyan nagy hatással vannak a női szívekre.

Tudják Önök, milyen véletlennek köszönhetem a szerencsém? . . . Igazán szinte hihetetlen. Ah, most már értem, miért mondják azt, hogy a házasságok az égben köttetnek. — Bizony hiába való a mamák fáradozása, a bállok, a drága fürdőzés . . . hiába tesznek kirakba bennünket . . . ha ott fenn megírva nincs mind kárbavesztett fáradság! Ugy kell lenni, hogy az én férjhezmenetelem is ugy volt megírva, mind kárbavesztett fáradság! Ugy kell lenni, hogy az én férjhezmenetelem is ugy volt megírva abban a nagy könyvben. Könyv? . . . Igaz ni, erről jut eszembe el kell mondanom eljegyzésem történetét.

A mult hónapban egy könyvkereskedésbe megyek, hogy megvegyem Zarándy Bélának, kedvenc költőmnék új verskötetét. A könyves bolt tele volt vásárlóval s nekem várnom kellett. Egy szemüveges ur udvariasan leültet egy puffra, én nagy előkelően helyet foglalok és abban a pillanatban — puff! . . . ne ijedjenek meg kérem . . . nem ültem le a földre — ennél sokakl furcsább dolog történt meg velem: ráültem egy urnak újonatuj keménykalapjára, amely abban a percben palacsintaszerű klakká változott, olyanná, a melyet csak rosszul öltözött betörök vagy tehetségtelen zsebtolvajok szoktak viselni.

Zavarom leirhatatlan . . . A vásárló közönség mind engem néz . . . rajtam mosolyog . . . Legjobban azonban egy szökebajuszu fiatalember érdeklődik irántam, aki jáságos mosollyal szelléli füligpirult arcomat s aki a „mindnyósunkat érhet baleset“ című kalap tulajdonosa volt . . .

— Pardon uram, — dadogtam én.

— Mit sem tesz kisasszony, sőt ha szabad kijelentem, engem végtelen boldoggá tett, hogy a kalapomat semmivé tette! . . . tüstént hozatok egy másikat.

Én idegesen kapkodok a pénztárcám után melyben köztünk mondvá, egy fillérrel sem volt több a Zarándy-féle kötet áránál, de ő vidáman folytatja:

— Kérem, egy cseppet se nyugtalankodjék, ne bántsa a lelkiismeret én legkevesebbé se sajnálkozzék felettem, mert engedelmevel én Hamvay kalapgyáros fia vagyok s belát-

dó magyar püspökség közérdek, a köz érdekében pedig minden egyed annyira van kötelezve, amennyi tőle kitelik! A ki többet tehet, kötelesség többet tennie, de ha megcselekedte azt, úgy kötelességét teljesítette csupán. A jól teljesített kötelesség, igaz, méltán számíthat opportunus elismerésre és honorálásra, de ezt az egyednek előírnia, pláne követelnie izléstelenül volna.

Hajdudorog bizonyára a közérdeket kívánta szolgálni, midőn ezen országos mozgalomnak élére állott! Mert vajjon számíthatna-e elismerésre a testvér egyházak s a magyar társadalom részéről, ha a magyar liturgia érdekében kifejtett tevékenységének rugója csupán az önzés lett volna, ha csupán azért vállalta volna ennek érdekében a vezető szerepet, hogy ez által a majdan szervezendő magyar püspökség székhelyét magának vindikálhassa?

Ha pedig önzetlenül tekinti Hajdudorog e kérdést, úgy el kell ösmernie Debrecen előnyeit.

Ezen előnyök közül csak néhányra hivatkozunk: Először is ama tényre, miszerint Budapest kivéve a gör. kath. magyarság által lakott összes helyek legelső kultur-pontjának tekinthető, már pedig ez a körülmény sokkal hatásosabb tényező a püspökség tekintélyének emelésére, mint a hívek nagy száma.

Föl kell említenünk Debrecen szerencsés iekvését, nem csupán azt tekintve, hogy mint közlekedési gócpont, minden oldalról legalkalmasabban megközelíthető, hanem főként a miatt, mivel a nyelv-határ kitolására, — a mely pedig nemzeti érdek — a legalkalmasabb.

Debrecen ajánlja továbbá a gör. kath. egyház azon eminens érdeke, hogy intelligenciáját növelje, fejlessze! A fővárost kivéve ugyanis a gör. kath. magyarság egyetlen pontja sem oly gazdag az iskolák tekintetében, mint éppen Debrecen, a melynek két főgimnáziuma, fiu- és leány- polgári iskolája, állami, főreálja, tanító- és tanítónő-képzője, felsőbb kereskedelmi-, gazdasági- és jogi akadémiaja, bölcsészeti fakultása van s a mely

dos módon szerez magának végre egy férjet. Napok óta végigjárja a boltokat és vásárolva keresi a kalapos lovagot. Hosszas fáradozás után sikerült neki az Aeskuláphoz címzett gyógyszerárban az enyémhez hasonló kalandra szert tenni. A biztos diadal reményében vetette magát egy karszékbe, amelyen egy férfialap volt, — a kalap összetörök, a vevők figyelni kezdenek — egyszerre csak, mint az égi háboru, tör ki egy vörös orru ur ajkáról a szitok . . . aki nem volt más, mint a kalap gazdája, egy elkeseredett cseh trombitás, aki temetésekben szokta gyönvőködtetni a hallgatóságot és aki zsarnoki kegyetlenséggel fizettette meg Tinivel a kalap árát.

A szerencsétlen hösnő színéből kikelve, reményvesztetten hagyta el a csatateret — és elhatározta, hogy férfigyűlölő lesz — ami azonban nem fogja őt megakadályozni abban, hogy leánybarátnőit is gyűlölje, különösen az olyanokat, akik olyan szerencsésen jutottak foktő alá, mint én!

Jövendőbeli apósom, aki a legkedvesebb apósom egyike elhatározta, hogy házasságunk napján meglepi az országot s egy kalap-alapot fog létesíteni, amelynek értelmében minden évben ezer iskolásgyermeket fog kalappal ellátni; emlékeztetve annak, hogy a fia egy kalap révén ilyen ennyivaló kis feleséget kapott.

Bocsánat — ezt ő mondta nekem s nincs jogom az ő szavaiban kételkedni . . . Hogy Tini mit mondott, amikor meghallotta eljegyzésemet, arról nem beszéltem . . . dehát csak pukkadjon Tini . . . azért a gratulációkat holnapról kezdve elfogadom . . . — Jó éjt! —

előre láthatólag a közel jövőben egyetemi várossá lesz.

Ugy a püspökség megfelelő elhelyezésének érdeke, mint a nemzeti — s a gör. kath. egyházi érdek hangosan ajánlja Debrecen a megalapítandó püspökség székhelyéül.

## Az Osztrák-Magyar Bank Debrecen városához.

### Bonyodalmak az új nagykölcson körül.

Az a késedelem, amely az újabb nagy kölcson felvétele körül tapasztalható volt, — most már kezdő éreztetni a keserves következményeket. E következmények egyike szerint a folyton dráguló pénzpiac rossz viszonyai miatt kilátás sincsen arra, hogy Debrecen városa a közel jövőben adósságait konvertálhassa, még kevésbé arra, hogy ama kölcsonöknél, amelyeknek drágasága ellen — annyi panasz hangzott el olcsóbbat lehetne — most fölvenni.

Tudvalevő, hogy Debrecen városának a közeli években, ha nem is egyszerre, de fokozatosan olyan szükségletek kielégítéséről kell gondoskodnia, amelyeknek fedezése minden valószínűség szerint több mint 10—20 millió kort. igényel. E nagy szükségektől eltekintve is már ebben és a következő 1912. évben a városnak legkevesebb öt millió koronára van szüksége. Ez évben kezdődik meg a vízvezeték építése, amely előreláthatóan még 1912-ben befejezést is nyer. Ez maga 1600.000 korona kiadást jelent. Ez évben kezdik meg a Szikszay-Tábornoki házak építését. Ennek költségeire két millió koronára van szükség. A földmívelésügyi miniszter tervei szerint — ugyancsak a zidén, de legkésőbb 1912-ben — megkezdik az öntöző csatorna építését, amire megint 500.000 korona kell. Folytatni kell a kövezési program teljesítését, rendezni kell az Egyházteret és pedig ugyancsak a jövő év elején, meg kell csinálni a vágóhid kibővítését. Ezekre is számításba kell venni egy millió koronát. Mindezekhez hozzá kell tenni azokat az összegeket, amelyeket a telek szerzések fejében kell még kifizetni a városnak. Nem emellettük itt azokat az összegeket, amelyeket szintén figyelembe kell venni, ha feltételezzük, hogy a fejlődés és haladás utján akar maradni a város és nem szabad elfeledkezni arról sem, hogy az egyetem ügyében bekövetkező jó döntés esetén készen kell tartani azokat a milliókat, amelyeket hozzájárulás fejében helyezett kilátásba a város. Nem lehetetlen tehát az sem, hogy tíz millió kiadást kell fedezni. A másik oldalról ott áll az a tény, hogy sem az idén, sem 1912-ben még sem a vízvezeték, sem a csatornázás nem jövedelmez, a Stenczinger-ház bérösszegei is elesnek, tehát jövedelem szaporulatra remény igen kevés van. És pedig annál kevésbé, mert a Hortobágy hasznosítása is még csak a messze jövendő zenéje csak.

Mindezeknek a kikerülhetetlen tényeknek bekövetkezése mellett már most kétségtelenül bizonyos, hogy ezeknek az óriási összegeknek fedezéséről gondoskodni kell és pedig kölcson útján. Debrecen város legutolsó kölcsonét az Osztrák Magyar Banktól vette fel és pedig 96.25-ös árfolyam mellett. Ezt az árfolyam-vesztéseget a város olyan nagy-nak s a kölcson olyan drágának találta, — hogy nemrégiben kimondta, hogy a kölcsonból még fennálló egy millió koronát föl nem veszi, hanem a momentán szükségekre egymilliósi függő kölcson útján gondoskodik s erre vonatkozóan a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bankkal megegyezésre is lépett.

Azóta azonban változás állott be. — Az Osztrák Magyar Bank és a vezető nagy bankok kijelentették, hogy a külföldi feszült nemzetközi viszonyok, a magyar politikai élet újabb rendtelensége, miatt beállott rosszabbodás folytán ma már az árfolyam nem 96.25, de 95.90 s néhány nap, vagy hét múlva 95-re száll le. Minden kölcsonot adó nagy bank ki is jelentette feleinek, hogy szívesen veszi, ha a nagy adósok, a községek, városok kölcsonjeiket visszafizetik s ha az eddig tett ajánlataik alól felmentik őket.

Az Osztrák Magyar Bank most át is irt

a városhoz, hogy örömmel veszi tudomásul, hogy az egy millió koronára nem reflektál s éppen azért kéri, hogy e tekintetben mielőbb nyilatkozzék a tanács, mert új törlesztési tervezetet kell készíteni. A városi tanács ma foglalkozott ezzel a kérelemmel és érezve annak a súlyos helyzetnek jelenlétét, hogy most olyan rosszak a pénzügyi viszonyok, hogy a még csak hetek előtt drágának talált kölcson is igen olcsó és jó ha rendelkezésre áll, ennél fogva arról tanácskozott, hogy ezt a milliót is felveszi és nem kívánja a törlesztési tervezet megváltoztatását. Végleges döntést nem hozott, de a határozat előre látható, a pénz kell, a mai viszonyok közt az még olcsó is, a város tehát föl fogja venni.

Ezzel az ügyvel kapcsolatban került — szóba az újabb nagykölcson dolga is, amit a szükség és az idő előrehaladottsága már égetővé tett.

A tanács részéről az a ellenvetés hangzott el azzal a kifigással szemben, amely szerint miért nem gondoskodott már eddig is a nagykölcsonról — hogy a szükségletek kimutatása még nem készült el. Ez azonban nem látszik teljesen elfogadható ellenvetésnek, — mert hiszen a bekövetkező kiadásokat általánosságban s így a felveendő nagy kölcson összegét hozzávetőlegesen a tanács tudja. Már pedig ez elég volt ahhoz, hogy már régebben megindítsák a tárgyalásokat, vagy legalább a puhatolózást az iránt, hogy hol lehetne alkalmas kölcsonre szert tenni. Ha a tárgyalások már megindultak volna — hiszen tudvalevő, hogy francia-belga pénzcsoportok már hajlandóságot is mutattak tárgyalásokra — a jobb viszonyok között talán már jó ajánlata is volna a városnak és nem fenyegetné az a veszély, hogy vagy nem lesz pénze, vagy a fölveendő pénzért horribilis árt kell fizetnie. — Mert ma ez a helyzet.

## Érdektelenség minden vonalon.

### A képviselőház ülése.

A képviselőház ülése ma teljes érdektelenség mellett folyt le. Az ellenzék technikázott és névszerinti szavazásokkal fecsegette az időt, míg az ülés végén Szabó István, a nagyvártadi gazdapárti képviselő mondott beszédet a javaslatok ellen.

Az ülés lefolyásáról tudósításunk a következő:

**Berzeviczy Albert** elnök 20 óra után nyitja meg az ülést. Több feliratot mutat be és megteszi szokásos előterjesztését a kérények hovautalására vonatkozólag, amelyekre Kun Béla ellenindítványt terjeszt elő.

Az ellenzék természetesen minden esetben névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való hasznosságát kéri.

Következtek ezután napirend szerint a mai ülésre halasztott névszerinti szavazások. —

Három névszerinti szavazás megejtése után az indítványozók visszavonván ellenindítványaikat, a Ház áttért a véderő javaslatok általános tárgyalásának folytatására.

**Szabó János:** Ez a javaslat 142 millióval emeli a terheket, de ez még nem mind. Andrásy Bécsetben kigunyolták, mert a katonai kérdéseket rendezni akarta. Pedig a történelem bizonyítja, hogy lelkesedés nélkül, pusztán vasfegyelmekkel, nem lehet a hadseregre támaszkodni. A két éves szolgálat kivételeket tesz, tehát rossz megoldás. Részletesen szól a hadsereg mizériáiról. Kéri a cselédmentartók segélyezését, melyben nálunk semmi sem történik. A fuvarozás kérdése nincs a polgárság előnyére megoldva. A haditengerészet által követelt óriási áldozat felülmúlja erőnket, mert a flotta-program szerint a csatahajók szaporítása nem 1916-ig, hanem 1920-ig terjed. A javaslatot nem fogadja el.

## A kereskedelmi- és iparkamara közgyűlése.

(Választások. — A kamara új székháza. — Tanonc-internátusok. — Vasúti és posta-ügyek.)

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara ma tartotta őszi első közgyűlést, melyen Szent-Királyi Tivadar elnöklésével helybeli és vidéki tagok nagy számmal vettek részt.

Az elnöki előterjesztések során a közgyűlés tudomásul véve Stegmüller Árpád elnök lemondását s működéséről és érdemeiről jegyzőkönyvi elismerését nyilvánította, helyébe Debreczeni Lajosnak, az ipari szakosztály által történt megválasztását helyesléssel fogadta és megerősítette.

Megválasztotta a kamara képviselőit kilenc törvényhatósági ipartanácsba.

Különféle elnöki elintéztetett folyóügy ismertetése után és több miniszteri elintézés kihirdetése után Szávay Gyula titkár az építésközvetítéssel kiegészített elnöki tanács jelentését terjesztette elő a kamara szék-házépítése ügyében történtekről. A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul az építkezési munkálatokra hirdetett versenytárgyalás eredményét, minthogy az a kamara fontos vagyoni érdekei teljes megóvását, ezenkívül a helyi építőiparosság érdekei közvetlen kielégítését tette lehetővé.

Rácz Lajos dr. s. titkár ismertetette a kamara közös bizottságának döntését a kamara szakiskolai ösztöndíjaira beérkezett kérvényekre nézve, ugyancsak az elnökség azon felterjesztését, mellyel a kereskedelemügyi minisztertől számos hosszú idő óta foglalkozó, érdemes kereskedelmi alkalmazottak kitiintetését kérte.

A közgyűlés további tárgyai közül kiemelkedőbb: a gyógyszerek és mérgek kereskedelmi forgalmának új szabályozására készült rendelettervezet, melyre nézve a kamara az érdekelt kereskedők és droguisták közvetlen meghallgatásával oly véleményt állapított meg, hogy még több a kereskedelmi forgalomból kirekesztetni tervezett áru szabad forgalmaztatását kéri.

A nők éjjeli munkáját korlátozó új törvény rendelkezései alól szükséges kivételezések megállapítására a kamarától kért vélemény: a közgyűlés a gyorsan romló anyaga árukat feldolgozó gyárak kijelölésével állapította meg.

A kamara felterjesztésben kéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy minél több tanonc-internátus létesítését segítse elő.

A mértékhiitelesítési általános díjaknak tetemes leszállítása érdekében felszólalást a közgyűlés támogatja.

Radó Rezső dr. fogalmazó ismertetette a legutóbbi közgyűlés óta leérkezett állami segélyes döntéseket, melyek szerint ismét több jelentős állami segély kerül kiosztásra a kerületben.

A Debrecen—Kassa közti délutáni vasúti összeköttetés helyreállítását a miniszter a kamara felterjesztésére elrendelte. A helyi kereskedelem érdekében kívánja a kamara a fővonal pályaudvar raktáraihoz harmadik kapu kinyitását. Elkerülhetetlenül szükségesnek látja a kamara az új postapalota felépítését. Ezirányban felterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez.

Ezután foglalkozott a közgyűlés a madridi postakongresszus, s a budapest—debreceni posta összeköttetés, a nyiregyházi postahivatal és a karcagi telefon hálózat városivá átalakításának ügyével. Tárgyalás anyagát képezte Kisujszállás kövezetvám szabályzata és számos törvényhatósági szabályrendelet.

Nagybánya vásárvám szabályzata kérdésében állást foglalt a kamara azon szándék ellen, hogy minden a vasuton érkező áru vásárvámmal terheltessék. Ezenkívül véleményt mondott a közgyűlés számos vásárlásban, ipari jogi vonatkozású és védjegy ügyben.

A Szolnokon most megnyílt felső kereskedelmi tanintézetnek, a debreceni közhasznú munkáskert egyletnek és több ipariskolának a közgyűlés segélyeket szavazott meg.

## Az Aetna pusztításai.

Dél-Olaszország katasztrófája.

Az elmúlt éjjel Olaszország déli részén erősebb, gyöngébb földrengéseket éreztek, a melyek összefüggésben állanak az Aetna tűzhányó napok óta tartó háborgásával. Ugy lát szik, meg fog ismétlődni az a nagy katasztrófa, a mely három évvel ezelőtt sújtotta Olaszországot s a melynek Messzina, a Földközi-tenger egyik legélénkebb kikötővárosa esett áldozatul. Távirati jelentéseink az alábbiakban számolnak be az olasz félsziget vulkánikus jelenségeiről:

**Sienna**, szeptember 14. Ma éjjel eg yórákor erős földrengést éreztek, a mely hosszú tartamu volt. A lakosság rémülten menekült az utcára s az egész éjszakát ott töltötte.

**Firenze**, szeptember 14. Ma éjjel 11 óra 29 perckor több heves földrengést éreztek, melyeket hosszabb rengés követett. A lakosság, különösen a népesebb negyedekben, kivonult a szabadba s az éjszakát a házakon kívül töltötte.

**Catania**, szeptember 14. A láva óránként 120 méter sebességgel folyik le. A lávafolyam ötszáz méter széles, 15 méter magas és a szőlőkerteken át az Alcanzara folyó felé igyekszik, a melytől már csak négy kilométernyire van. A vulkán felől szüntelenül hallani az ismert tompa morajt. A hamuzápor folytonosan tart.

**Catania**, szeptember 14. Az Aetnának immár 76 új krátère van. A lávafolyam, a mely 10—15 méter magas, már egészen az Alcanzara folyóig terjed. A hőség óriási. A nép az a követeléssel állott elő, hogy a cataniai templomban őrzött *Madonna Bella Catena csodatevő szobrát állítsák a lávafolyam elé. Aci Reane* püspök ma Cataniába érkezett és teljesítette a nép kívánságát. Több ezer főnyi processzió élén kivitte a csodatevő szobrot a kijelölt helyen fölállította s most sok ezernyi tömeg várja a csodát: a lávafolyam megállítását. A térden állva imádkozó nép könyörgő jajveszékélése messzire elhallatszik.

## Színház és művészet.

**A debreceni színtársulat Máramaros-szigetén.** Pár hét választ el bennünket a színház megnyitó előadásától. A régi társulat tagjai közül alig néhányat látunk viszont s méltán terelődik a közönség érdeklődése az elővendő új tagok személye felé. E szempont járt előtünk, mikor a máramarosi sajtó véleményét rövid kivonatban a társaság néhány elsőrendű tagjáról közreadjuk.

**Borbély Lili** — mondja a „Máramarosi Független Ujság” — rokonszenves, temperamentumos egyéniség. Igen kedvesen mozog, hangja különösen a középső regiszterekben kellemes és modullációra alkalmas.

**Beleznay Margit** elegáns, sikkés és hangja is tetszetős.

**Tóth Ilonka** a „Fedóra” címszerepében hódította meg a szigeteket. Erős drámai accentusa a legerősebb drámai határokat váltja ki.

**Gáthy Sarolta** ötletes, diskrét komika. Az új baritonisták: **Székely Gyula** és **Falussy István** a vidéki színészet büszkeségei. Falussy a „Cigányszerelem” Józsiájában, Székely Gyula a „Betyár kendője”-ben aratott osztatlan meleg sikert. Mindkettőjük hangja üde, magas és mély regiszterekben egyformán fényezett, tiszta csengésű.

**Solti Ernő**t az új tenoristát is dicsérik. — Hangja szép terjedelmű, csupán iátékát találják kezdetlegesnek.

**Kassay Károly** elsőrangú buffé komikus, aki mint rendező is ötletes és finom izlésű.

Még **Csandi Irmáról** és **Lakatos Ilonkáról** emlékezik az illető lap elismerő szóval, akik mezosopránjukkal hódítanak.

**Nem lesz pótdíjszedés a debreceni színházban.** Zilahy Gyula igazgató kérvényt adott be a városhoz, hogy a színészeti felügyelő által elrendelt s az országos színészi nyugdíjgyesület javára szolgáló pótdíjakat az eladott jegyek után ő is szedhesse. A tanács azonban ma kijelentette, hogy a díjszedést nem engedélyezi.

**A színházi bérletek.** Páratlan érdeklődés mellett zajlott le a színház előcsarnokában az idei évad bérlet kiváltásának első napja. Feltűnően sok új bérlet jelentkezett, úgy, hogy előreláthatólag az idén az összes elsőrendű támlásszékek ki lesznek bérelve. A vasárnapi kisbérlet közönsége is erősen gyarapodik és valószínűleg még egyszer annyi lesz, mint a múlt évadban. Ez az érdeklődés arra indította a színház igazgatóját, hogy a kisbérletet kapcsolatosan premier-bérletekkel tegye vonzóbbá. Az első napon a következő váltották ki bérleteiket: **Simonffy Béláné**, **Schiller Elza**, **Nagy Lajos**, **Török Péter**, **Kertész Imre**, **Pávay testvérek**, **ö.zv. Sárváry Ferencné**, **Darvas Béláné**, **Kohn Hermann**, **Merkel Ferenc**, **ö.zv. Harmathy Pálné**, **Horváth György**, **Kuthy Sándor dr.**, **Mezey Lajos**, **Emerich Samu**, **Áron Jenő**, **Rosinger József**, **Gyémánt Samu**, **Ernst Vilmos**, **Tafler Ignác**, **Balogh Dávid**, **Fleischmann Mór**, **ö.zv. Morvay Sótérné**, **Bartha Ernő**, **ö.zv. Brunner Edéné**, **Weszbek István**, **Emerich Zsigmond**, **Czeglédi Andor**, **Lippe Zsigmond dr.**, **Hevesy Gyula**, **Varga Imre dr.**, **Ary Lajos**, **ö.zv. Kaszanvitzky Endréné**, **Hoffmann J.** és **Budaházy K.** **Hajós Mór**, **Schleizinger Dezső**, **Grócz Mór**, **Szűcs Gusztáv**, **Tóth Imre**, **Erdődy Lajos**, **Szinay Ida**, **Vértési István**, **H. Nagy Elek**, **Békés Emil**.

## Kolerariadalom Debrecenben.

Kilenc mázsa hal és egy fertőtlenített utas.

A debreceni főkapitányság a nap folyamán sürgős táviratot kapott Budapestről, melyben az ottani rendőrfőkapitányság arról értesíti, hogy a nap folyamán Debrecenbe fog érkezni **Rozicska Károly** nevű ur, aki kolerától erősen fertőzött vidékről jött a fővárosba s onnan Debrecenbe tart.

**Rostás István** főkapitány menten elrendelte, hogy minden vonatot szemmel kell tartani s ha **Rozicska Károly** érkezik, be kell szállítani további intézkedések megtétele végett a rendőrkapitánysághoz.

Csakugyan az este 7 óra 10 perckor a Budapestről jött gyorsvonattal ideérkezett **Rozicska**, akit **Furkó** rendőrbiztos kapott utasításához képest feltartóztatott, miután azonban orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy fertőtlenítették, az állomásról elbocsájtotta. Ugy mondta, hogy valamelyik helyi szállodában fog megszállni.

Nosza mozgósítva lett valamennyi polgári rendőr, akik halálra keresték Debrecen speciális vendégét. Végre rá is akadtak az egyik előkelő nagyszállóban. Itt léte alatt a leggondosabb felülvizsgálat alatt lett s ha legkisebb szimptomái mutatkoznak rajta a rosszulletnek, el fogják különíteni.

E részben tehát semmiféle veszély nem fenyeget bennünket.

Sokkal súlyosabb az eshetőség a sárga rém behurcolására, a Duna mellékéről ideérkező küldemények révén. Ezért a főkapitányság a mai napon szorgosan felülvizsgálta az áruküldeményeket s **Bardócz** rendőrbiztos dicséretes buzgalomával sikerült is kinyomozni mintegy kilenc métermázsa dunai halat, mely a mai napon érkezett Apatinból. Ezt a küldeményt azonnal biztonságba helyezték, holnap orvosilag felülvizsgálják s csak miután romlatlansága és immu-

nitása bizonyítva lesz, viheti megrendelőjük a piacra.

A halat vásárló közönség pedig saját érdekében teszi, ha a főzésre kerülő halat előbb forró vízben megmossa, a halpikkelyeket elégeti s a hallal foglalkozó háziasszony vagy szakács a kezeit szappanos vízben megmossa.

Természetes, hogy a tisztaság egyéb kellékei sem tévesztendőek szem elől s főleg a konyha, kamra és udvar gondozására kell kettőzött éberséggel felügyelni.

## Szerelmi dráma a kávé-sátrak között.

Rálőtt az imádottjára.

Reggel, mikor még szürke, kihalt a városi élet s csak a munkásnép igyekszik a napi robotra, ébred a Degenfeld-téri sátor-tábor, ahol nagy bádócsöbrökben melegszik a kávé és süll ropogásra a disznókaraj és egpéb harapnivaló. A szűk sátorfogadó betelik rovátos arcu, kérges kezű emberekkel, a kik mikor a maguk szerény fölöstökét betejtezték, szerteszélednek a szélrőzsa minden irányába. Minden zaj, hangos szó, vagy évődő szóváltás nélkül történik ez s a sátrak táplálkozását sohasem szokta megzavarni a legkisebb incidens.

Érthető tehát, mily páni és zavaros volt a rémület, mikor ma reggel úgy hat és hét óra között ismételt revolverlövés dördült el az egyik sátorban s annak tulajdonosnője hangos sikongással kiáltott segítségért.

A lövés a 25. számú sátorban történt, a hol Borbély Elek géplakatos revolveréből háromszor lőtt ifj. Bacsó Jánosra, a sátorvendéglő tulajdonosnőjére. A lövés az asszony kezét és mellét, majd a balvállát találta s azon súlyos, de nem életveszélyes sebeket ejtett. Tettét szerelmi elkeseredésében követte el, mert az asszony, kihez gyöngédebb érzelmek fűzték, kibékült az urával.

Részletes tudósításunk a véres esetről a következő:

A merénylet.

Ma reggel fél hét órakor ifj. Bacsó Jánosné kifözönre a Degenfeld-tér 4. sor 25. számú sátorban Borbély Elek géplakatosgépd revolverrel háromszor rálőtt. Mind a három golyó talált, de csak a mellén kapott sérülése súlyos. Borbély körülbelül öt évvel ezelőtt ismerte meg Bacsonét. Nőül is akarta venni, de nem ment hozzá. Ebből kifolyólag megharagudtak egymásra s ez a harag egész folyó évi május hó 6-ig tartott közöttük, amikor is egyik rokonuk, Kádár Sándor temetésén összetalálkoztak és kibékültek. Szerelmük újra felébredt s ez a szerelem Bacsó János családi boldogságát feladta. Bacsoné férjével összeveszett, tőle elköltözött, sőt még válópert is indított ellené. Később azonban belátta, hogy Borbélyval való viszonya jóra nem vezet, férjével kibékült és visszament hozzá lakni. Bacsoné ezen tett nagyon felingerelte Borbélyt s ma reggel, a mikor Bacsoné feljött a piacra, illetve a sátorba, a Rákóczi-utcán kérdőre vonta, sőt ingerült állapotában 50 koronát is kért az asszonytól, hogy a városból eltávozhasson, amit azonban Bacsoné megtagadott. Ingerült állapotban kereste fel Bacsoné sátrát s követte el tettét. — Az asszonyt a mentők a kórházba szállították, ahol ápolás alá vették. Borbély a rendőrségen önként jelentkezett.

Látogatás a kórházban.

Munkatársunk a városi kórházban felkereste a sebesült ifj. Bacsonét, aki a női sebészeti pavillonban a 36. számú ágyban fekszik. Közérzése a legkielégítőbb, fájdalomai nincsenek és orvosi vélemény szerint már pár hét múlva gyógyultan hagyja el a kórházat.

A drámára vonatkozólag a következőket mondta:

— Már öt éve ismerem Borbély Elekét, aki leánykoromban udvarolt nekem. Mikor férjhez mentem, a barátság közöttünk egészen megszakadt. Most májuskor találkoztunk ismét össze, férjem egyik sógora temetésén.

— Nemsokára 18 forintot kölcsönöztem neki, melyet nem adott meg. Most is újabb kölcsönt akart tőlem. Tudta, hogy kivettem a takarékból 900 koronát. Mivel azonban a másikat sem egyenlített ki, ezt az újabb kérését megtagadtam.

— Ma reggel a Rákóczi-utcán megvárt; mikor jövök a boltba, megismételte a kérését, majd elkísért a sátorba. Mikor látta, hogy nem tud meglágyítani, revolvert fogott s háromszor rám lőtt. Az első golyója nem talált, a második bal vállamat érte, feltartottam jobb kezemet, mikor a harmadik lövést kaptam, mely mutatoujjamat és mellemet találta.

Az ur és a paraszt.

A mai dráma indító rugója érdekes lélektani momentumra vezethető vissza. Az ur és a paraszt fogalma között évszázadok óta lappangó ellenszenv ereje domborodik ki szemünk előtt.

Vágó Zsófia, a mai dráma hősnője ugyan is ezelőtt 5 évvel még szolgáló leány volt az ifj. Bacsó János édesapjánál s mint maga is mondja, Borbély Elek udvarolt neki. Amíg az urfi ifj. Bacsó János rá nem vetette a szemét. Az öreg Bacsóék azonban idejében átláttak a szítán s a leányt a háztól elbocsájtották.

— Azért mégis megmutatom, hogy uriaszony leszek! — mondta a becsványó szolgálóleány s be is váltotta az ambíciót: szakított Borbélyval és addig küzdött-vergődött, amíg ifju Bacsó János hivatalnok ur hitvese nem lett. Ekkor kalapot rakott kikolmizott fejére, ur selymet a derekára s „tekintetes asszony“-nak címezte magát. Persze, hogy befellegzett a barátság közte és a szegény iparos-paraszt imádója közt.

Amíg aztán maga is vissza nem esett a paraszti sorba. Az öreg Bacsó feladta a korcsmáját, hol eddig a fiatalok is laktak s vége lett az ur módnak, mert az „irnok“ ur harminc forintos fizetéséből nem igen tellett a kényelemre. Így aztán az asszony vette magára a terhet s kibérelte azt a kávé-sátrát, ahol a mai tragédia elkövetkezett.

Érdekes, hogy a két férfi között már pár hét előtt kenyértörésre került a dolog s a férj és a háziarát tettelegességre vete-medtek, mely esetből kifolyólag hagyta ott az asszony az urát és özv. Kádár Sándornéhoz, Borbély Elek nővéréhez költözött, a ki szintén ott lakott az özvegnél.

Állítólag a férfi ének idején el akart menni a neijéhez, de Borbély azzal fenyegette:

— Ha be meri tenni a lábát, letöröm a derekát.

Aztán ugylátszik, mégis csak felébredt benne a régi rátartóság s a paraszttal szemben az urát, az — urát választotta.

## Terjed a kolera.

Elpusztult az ujbpesti járványkórház személyzete.

Mindinkább riasztó hírek érkeznek a fővárosból, különösen az ujbpesti kolera-fészekből, ahol a járvány kórházban az alkalmazottak, az ápolók s a személyzet tagjai egymástán lettek betegek s közülök többen meg is haltak. A fővárosi tudósítónk jelentése szerint legújabbban a budapesti és ujbpesti hatóságok, valamint a budapesti főorvos erősen titkolóznak s az újabb gyanus megbetegedéseket és haláleseteket eltitkolják s azokról fölvilágosítást nem adnak. Ennek dacára azonban kétségtelenül megállapítást nyert, hogy a kolera egyre terjed s az ujbpesti járványkórház nem elszigetelődje, de egyenesen terjesztője a kolerának. A kolera terjedéséről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Eddig nyíltan beszéltek a hatóságok a koleráról, de most egyszerre taktikát változtattak. Kiadták az utasítást, hogy a nyilvános ság számára semmiféle jelentést ne adjanak ki. Magyarevics Mladen tisztii főorvos még a sajtóirodának is utasítást adott, hogy semmit se közöljön az újságoknak a koleráról.

Megindokolja ezt azzal, hogy vannak ugyan tényleges koleraesetek a fővárosban s előfordulnak újabb, meg újabb esetek is, hanem a valóságos koleraesetekkel felizgatják a lakosságot. Ezért az ujbpesti járványkórházban a megbetegedett személyzetről sem adnak ki jelentést.

Az ujbpesti járványkórházban egyébként újabbban még két ápoló betegedett meg kolerában, úgy, hogy csaknem az egész személyzet martaléka a kolerának. Fán Jánosné, a kórház ápolónője ma délelőtt meghalt. S ugyancsak meghalt Unger Márton kocsis. — Súlyos beteg még kettő van az ujbpesti járványkórházban. A többi megbetegedés nem súlyos természetű.

Ezzel aztán a járványkórház egész személyzete kipusztult, s ma már ujonnan berendelt ápolók kezelik a betegeket.

Kelecsányi Sándorné, a portás felesége is megbetegedett kolerás tünetek között. — Állapota igen aggasztó. Kivüle kolerás tünetek mutatkoztak ma egy Pollákné nevű aszszonyon is, a ki szintén a járványkórházban fordult meg.

Nyitráról táviratozzák: Schlenker Jánosné németprónai asszony tegnap koleragyanus tünetek közt meghalt. A járás hatóság szigorú intézkedéseket tett.

## HÍREK

— A király Budapesten. Bécsből jelentik: A felség a jövő hó közepén Budapestre jön s onnan Gödöllőre megy ki, ahol az időjárásához képest hosszabb ideig fog tartózkodni. A gödöllői tartózkodásra Kerzl dr. vette rá a királyt, akinek a tavaszi gödöllői tartózkodás is jót tett.

— Számonkérőszék a vármegyén. Hajdúvármegye számonkérőszéke ma délelőtt tartotta meg a félévi vizsgálatot, amikor is mindent rendben találtak.

— Változások a közös hadügyminiszteriumban. Bécsből táviratozzák, hogy a közös hadügyminiszter távozásával kapcsolatban többféle változás lesz a közös hadügyminiszteriumban. A Zeit ma reggeli száma azt jelel, hogy Schönaichhal együtt eltávoztak Kroatia és Hoffmann osztályfőnökök is. — Hoffmann Hugó helyére valószínűleg Szurmay vezérőrnagy, a magyar honvédelmi miniszterium első osztályának főnöke kerül. — Más hírek szerint Hoffmann utóda nem Szurmay, hanem valamely tényleges szolgálatban levő magyar tábornok, még pedig valószínűleg Kolozsváry Dezső volt honvédelmi miniszter lesz.

— A presbiteriánus szövetség Debrecenben. Megirtuk, hogy a presbiteri világszövetség tagjai e hó 15-én és 16-án látogattak meg Debrecenben. A debreceni egyház és a kollégium fényes fogadtatásban részesíti a külföldi vendégeket. A fogadtatás és ünnepség programját a rendező-bizottság a következőkben állapította meg:

I. Szeptember 15. 1. Vendégeket a vasutnál angol nyelvű beszéddel Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok fogadja; az angol himnusz éneklé a főiskolai énekkar, délelőtt 11.40 elszállásolás a Royal-vendéglőben. 2. Ebéd a vendégek tiszteletére a Royal-vendéglőben, a tisztántuli ref. Egyházkerület által adva, délután egy órakor. 3. Dlután 3 órakor indulás a kollégiumba, ahol fél négy órára az oratoriumban összegyülekeznek a tanárok és tanulók. Bevonulás az anvakönyvtáron át az oratoriumba. Az oratoriumi összejövetel sorrendje: a) Gyülekezési ének: — „Jövel Szentlélek . . .“ b) Angol imádság. Tartja: Csiky Lajos theologiai tanár. c) Vendégek beszéde az ifjusághoz — tolmácsolva. d) Himnusz, közösen énekelve. 4. Innen a

diszterembe vonulás fél öt óraker. ahol konferencia a tanárokkal. És pedig: a) Kántus-ének. b) Ferenczy Gyula dr. akadémiai igazgató üdvözlő beszéde magyarul. — tolmácsolva. c) Csiky Lajos theologiai tanár angol beszédben ismerteti a kollégium jelen állását. d) Vendégek válasza. — tolmácsolva. e) Szózat, éneklés a kántus. 6. Este 8 óraker társas vacsora a Royal-vendéglőben. Debrecen várososa által adva.

II. Szeptember 16. 1. Reggeli a szállodában, az Egyházkerület költségén. 2. Reggel 8 óraker magyar nyelvű istentisztelet a Nagytemplomban. Imádkozik Könyves Tóth Kálmán lelkész. 3. Átvonulás a presbiterium gyűléstermébe, hol Dicsőfi József lelkész elnök üdvözlő a vendégeket s ismerteti a debreceni református egyház jelen állását, tolmácsolva. 4. Körut az egyház nevezetességeinek megtekintése céljából. (Ujtemplom, felsőleányiskola, ispotály.) 5. Délután 1 óraker ebéd a Royal-vendéglőben a debreceni ref. egyház által adva. 6. Elutazás délután 4.42.

— **Perczel Dezső állapota.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Perczel Dezsőnek a munkapárt elnökének állapotáról terjesztett hírek nem felelnek meg a valóságnak. Perczelnek egyáltalán semmi baja sincsen csupán, mert fáradt, vonult egy badeni sanatóriumba üdülés végett. Rövid pihenés után visszatér a fővárosba.

— **Eladogatják darabonként a Stenczinger-házat.** Megemlékeztünk arról, hogy Weisz Adolf hajdusámszoni kereskedő a Stenczinger-ház boltjainak portáljaiért 400 koronát ígért. A tanács ma foglalkozott ez ajánlattal és kimondta, hogy ötszáz koronáért Weisz elviheti a kért portálakat.

— **Eljegyzés.** Udvardy Miklós jásznagykunszolnokvármegye főispáni titkár eljegyezte Komlóssy Eliz urhölgyet, Komlóssy Dezső nyug. törvényszéki bíró leányát.

— **Törvényhatóságok az obstrukció ellen.** A törvényhatóságok egymásután nyilatkoznak meg az obstrukció ellen. Sopronból táviratozzák: Az állandó választmány ma egyhanguan magáévá tette Versec város átiratát. — Liptóvármegye törvényhatósági bizottsága Kiszely Árpád dr. főispán elnöke alatt gyűlést tartott, amelyen egyhanguan elfogadta Versec város átiratát, elítéli az obstrukciót és felír a képviselőházhoz. — Szabadkáról táviratozzák: A törvényhatósági bizottság ma tartotta meg közgyűlését, amelyen az ellenzék öt és fél óras obstrukciója után kimondták, hogy Versec Város átiratát elfogadják, az obstrukciót elítélik és a házszabályrevíziója és a parlament munkaképessé tétele érdekében felírnak a képviselőházhoz.

— **Az izraelita istentiszteletek.** Az izraelita hitközség előjárósága jelenti, hogy a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog kezdődni: Pénteken este háromnegyed hat óraker, szombaton délelőtt 9 óraker, délután fél 5 óraker, köznapokon reggel negyed 7 óraker, este negyed 7 óraker. A Szelichot istentisztelet vasárnap és pénteken hajnalban 4 óraker, a többi napokon pedig háromnegyed 5 óraker kezdődik.

— **A földadó és a házadó.** A városi adóigazgatóság a következő hirdetményt bocsátotta ki: Az 1911-ik évi földadó és házadó után járó általános jövedelmi pótdadó, kivetési lajstromok elkészülvén, az 1883. évi XLIV. t.-c. 16. paragrafusa értelmében folyó évi szeptember hó 15-ik napjától szeptember hó 22-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közszemlére lesznek kitéve. Miről a t. adófizető közönség oly felhívással értesítetik, hogy ezen lajstromokat említett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekintsék meg és ha a kivetés ellen alapos

kifogásuk volna: felszólalásaikat a városi adóigazgatóságnál tizenöt nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe véteteni nem fognak.

— **A városi nyomda jubileuma.** Debrecen város nyomdájának 350 éves fennállására rendezendő ünnepséget jelentőssé teszi még az a körülmény, hogy ugyanakkor tartja meg a Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége gyűlését itt Debrecenben. Az igazgató választmányi ülés tárgyainak második pontja a városi nyomda jubileuma. Az igazgató-választmányi ülést követőleg tartják meg a debreceni kerülethez beosztott kartársak a kerületi alakuló-ülést, melyen a debreceni, érmi-hályfalvai, hajduböszörményi, hajdudorogi, hajdunánási, hajduszoboszlói, kabai, karcagi, nagykállói, nyiregyházi és püspökladányi nyomdatulajdonosok vesznek részt. Az ülés tárgyai: 1. Az ügyviteli szabályok fölolvastása. 2. A megalakulás kimondása. 3. Tagok fölvétele. 4. Elnök, jegyző, pénztáros választása 3 évre. 5. A békéltető-bizottság főnök-tagjainak megválasztása. 6. Esetleges indítványok.

Délelőtt 10 óraker ugyancsak a város közgyűlési termében tartja meg Debrecen sz. kir. város Nyomda-Vállalata 350 éves fennállásának ünnepségét. Déli 1 óraker: Ünnepi ebéd az Arany-Bika-szálló disztermében. Délután 4 óraker a Város Nyomda-Vállalatának megtekintése. Tervbe vették a Hortobágyra való kirándulást, ha elég jelentkező lesz. — Szeptember 16-án este 8 óraker a vendégek ismerkedése lesz az Arany Bika-szálló udvarhelyiségében.

— **Leánydiákok a református kollégiumban.** A zilahi Wesselényi-kollégiumban és a szászvárosi Kun-kollégiumban a most kezdődött iskolai évben néhány leánydiákot is felvettek iskolai tanulónak. Az együttes nevelés gondolata a múlt évben vetődött fel a felekezeti intézetek egyikében, a zilahi kollégiumban, ahol egy jelentkező negyedik osztályos leánydiákot kísérletképpen felvettek. Az év végén az intézet tanári kara arra a tapasztalatra jutott, hogy az osztály fiú- és leánydiákainak tanulmányi előhaladást és magaviseletét nagyot iavult. E biztató eredmény alapján ez idén Zilahon és Szászvárosban több leánytanulót vettek föl. Az órák közti felügyelettel a szülők egy megbízott nevelőnőt tartanak az intézetben, akinek, valamint a leánydiákoknak külön termet nyitott az iskola igazgatósága.

— **Debrecen a kolera ellen.** A városi tanács mai ülésén foglalkozott azzal a rendszabály tervezettel, amelyet a főkapitány és főorvos a kolera elleni védekezés érdekében készítettek. A tanács az előterjesztést magáévá tette s az egyes szükséges intézkedéseket elrendelte, részben pedig a főkapitánynak azok foganatosítására fölhatalmazást adott.

— **Toselliné emlékiratai s a bécsi hatóságok.** Mióta a Matin megkezdte Toselliné emlékiratainak közlését, a bécsi hatóságok — nagy figyelemmel kísérik ezt a párisi ujságot. Attól tartanak, hogy az indiszkrét ex-trónörökösnek olyan dologról is irhatna, a mi sértő a Habsburg-házra. A félelem alaposnak is bizonyult, mert a Matin hétfői száma tényleg közölt Ferenc József királyról olyan dolgokat, amelyekben a hatóság felségsértést látott. Toselliné egy jelenetet ír le Lipót főherceg, a későbbi Völfling Lipót és Ferenc József között és reprodukálja Lipótnak egy királlysértő nyilatkozatát. E cikk miatt a Matint tegnap délután Prágában, tegnap este pedig Bécsben is elkobozták.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fenyéri Zádor Lajos királyi tanácsos ur, boldogult Ervin és Irén gyermekeinek emlékére 50 koronát adományozott az izraelita nőegyesület szegényeinek. Az adományért köszönetet mondok, Dr. Balkányi Miklósné, az izr. nőegyesület elnökője.

— **Az ipartestület helyiségei.** A debreceni ipartestület, dacára a régi törekvésnek, még mindig nem tudta kivinni, hogy önálló székháza legyen, mert a telek kérdésben a város még mindig nem döntött. Ezért az ipartestület kénytelen tovább is a város Simonffy-utcai bérházában levő helyiségekben szorongani. Azonban e helyiségek bérlete is lejárt s ezért annak két évre való meghosszabbítását kérte ma az ipartestület elnöksége. A tanács teljesítette is a kérést, de a bérösszeget 5000 koronára emelte fel.

— **Ötödfélmillió sikkasztás.** Párisból táviratozzák: Az Opera Comique közelében levő egyik bankházban ma nagy sikkasztásnak jöttek a nyomára. A tisztviselők reggel hiába várták az üzlethelyiség megnyitását. Mikor pedig a rendőrség közbejöttével feltörték az ajtót s a pénztárban vizsgálatot tartottak, kiderült, hogy a bankház tulajdonosa mintegy ötödfél millió pénzt és értékpapírokat sikkasztott és megszökött. A bankház különösen értékpapírosok lombardirozásával foglalkozott.

— **Kilenc új patika a fővárosban.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a fővárosban ma kilenc új gyógyszer-tár-engedély érkezett le a belügyminiszteriumtól. A kilenc új gyógyszerész közül hét régi érdemes segéd van, akik ilyenformán megalapozott biztos existenciához jutottak. Az új budapesti gyógyszer-tár-tulajdonosok nevét és gyógyszer-táraik helyét az alábbiakban közöljük: 1. Bogsch Lajos, 54 éves, segéd, a Soroksári-utnak az Angyal-utca és Tinódy-utca közötti részén. 2. Csikós Ádám, 38 éves, segéd, a Gyógyszerészek Lapjának szerkesztője, az Orczy-ut Simor-utca és Szapáry-utca közötti szakaszán. 3. Clark Simon, 50 éves, a Ferenc József rakpartnak az Irányi-, Havas- és Molnár-utcák által határolt területén. 4. Fuhrmann Ferenc, 45 éves, segéd a Damjanich- és Murányi-utcák találkozásánál. 5. Janicsáry Iván 42 éves segéd, a Váci-ut, Franjepán- és Forgách-utca közötti részén. 6. Nagy Elemér 40 éven fölüli segéd, a Fő-utca Kacsá-utca és a Ganz-utca közötti szakaszán. 7. Neményi gyógyszerészegéd. 8. Szathmáry Sámuel, 52 éves segéd, a Szentendrei-ut 40—50. száma közt. 9. Szűcs Sándor, 45 éves segéd, a Váci-körut 26—48. száma közt. Az új gyógyszer-tár-tulajdonosok közül legérdekesebb Clark Simon személye. Fia a Lánchíd tervezőjének és eddig Kisterennén volt gyógyszer-tára. Egyébként mostoha fia Székely Ferenc igazságügy-miniszternek.

— **Az utalap zárszámadásai.** Kovács József polgármester ma a következő hirdetményt bocsátotta ki: Debrecen sz. kir. város házipénztára által kezelt utalap pénztár 1909. és 1910. évekről szerkesztett zárszámadásai az 1890. évi I. t.-c. 28. paragrafusa értelmében a polgármesteri irodában folyó évi szeptember 13-tól szeptember 27-ig bezárólag tizenöt napi közszemlére kitétetvén, erről a város közönségét azzal értesitem, hogy az ellen a netaláni észrevételeiket hozzám a fent kitétt határidő alatt beadhatják.

— **Apagyilkosság.** Nagyváradról jelentik: A belényesi közokmány-körtermében a halállal vívódik Kordován János kisszedresi birtokos. Tegnap reggel vitték csak be a kórházba, a fia keze tette tönkre az öreg embert, aki a halálos ágyán is gyilkosának ártatlanságát hangoztatja. Amennyire a halálközelmétől szőhoz tud jutni, azt igyekszik elhítni, hogy önönmaga okozta halálos sebé és a fiát ártatlanul tartóztatták le a csendőrök. Egy kocsi miatt szólalkozott össze a husz éves Kordován György az apjával. Az ifjú Kordován mulató legény, akinek pénz kellett a szórakozásra. El akarta adni az egyik szekeret, amit az apja azonban nem engedett meg. Az öreg dühösködött, sőt el is lödította a legényt. György szembezállt az apjával és annyira elmergesedett a helyzet, hogy az apa és fia birokra keltek. Kordován János arculütötte a fiát, aki vérben forgó szemekkel rohant az öregre. Előrántotta zsebéből forgópisztolyát és közvetlen közelről belelőtt az apjába. Kordován Já-

**Önkéntesek figyelmébe!**

Aki egyéves önkéntes akar lenni, az egyenruháját és felszerelését **Koros Sándornál Debrecen, Széchenyi utca 34. sz. alatt** (csendőrségi lak-tanya) szerezzze be. — Kivánatra költségvetés díjtalan

nos egyetlen jajszó nélkül eszméletlenül rogyott össze. Csak nagy nehezen sikerült a boldogtalan embert eszméltre téríteni. A golyó Kordován János hasába furódott és súlyos sérülést ejtett rajta, úgy, hogy be kellett szállítani a belényesi kórházba. — Kordován György véres tette után szökni próbált, a csendőrség azonban ebben megakadályozta. Még idejében letartóztatták. — Kordován György beismerte, hogy ő lőtte meg az apját. Azzal védekezik, hogy annyira fel volt indulva, hogy nem tudta, mit csinál. A csendőrök a husz éves apagyilkost bevitték a nagyváradi ügyészség fogházába.

— **Utak törzskönyvezése.** Az általános közutak törzskönyvezési bizottsága e hó 25-én és 28-án reggel nyolc órakor tartja meg üléseit a közgyűlési teremben, ahol az utak törzskönyvezését végzik.

— **Köszönetnyilvánítás.** Zádor Lajos kir. tanácsos ur boldogult gyermekei: Ervin és Irén emlékeztére 50 koronát volt szíves mentőegyesületünk javára küldeni. — Dr. Balkányi Miklósné urnó a debreceni izraelita nőegylet néh. Erzsébet királyné alapítvány kamataiból 10 koronát küldött mentőegyesületünk javára. Az adományokat hálás köszönettel nyugtázza Grosz-Nagy Ferenc mentőegyesületi pénztárnok.

— **A nagybányai aranylopás.** Nagybányáról jelentik: A kincstári bányatlepeken az utóbbi időben nagyobb szabású aranylopásoknak jöttek a nyomára. A csendőrség a bányahatóságokkal karöltve a legszélesebbkörű nyomozást indította meg az aranytolvajok kézrekerítésére, ami azonban mind eddig eredménytelen volt. Hosszas és kitartó munka után most sikerült megtalálni az aranytolvajokat. A csendőrség ugyanis Weisz János nevezetű bányamunkás udvarán ércet talált elszórva. Erre házkutatást tartottak és nem kevesebb, mint négy mázsa aranyércet találtak eldugva. Weisz Jánost cinkostársával, Marosán László nevű bányamunkással együtt letartóztatták. — Vallatása során tagadta, hogy az érc lopott lenne s azt állította, hogy azt saját bányájából bányászta. Ez a vallomás azonban nem állhat meg, mivel saját bányáját nem munkáltatja, maga pedig félkezű ember lévén, a nagymennyiségű ércet nem aknázhatta ki. Az aranytolvajokat legközelebb átszállítják a szatmári kir. ügyészség fogházába.

— **A fa-kompetencia kiosztása.** A városi fa-kompetencia kiosztását e hó 15-én kezdik meg s január 15-ig tart a kiosztás. Egy öl fa 20 korona s az epreskerti faraktárból vihető el.

— **Szurkálás a korcsmában.** Az egyik nádudvari korcsmában tegnapelőtt óta együtt iddógált Halász József 56 éves parasztember egy Czóbár Gábor nevű 30 éves, többször büntetett, hirhedt csavargóval. Czóbár kötekedő természetű, nyers, erőszakos ember volt, aki, ahol megfordult, csak galibát és veszekedést okozott. Tegnap délután a két összeálló cimbor a bor hatása alatt elkezdte egymást kritizálni és sorra előhozakodtak egymás bűnével. Végre Czóbár megunt a maga rovásait, kirántotta csizmaszárából a bicskát s Halász Józsefet úgy szurta mellbe, hogy a bicska pengéje a bal tüdejét furta keresztül. Ezenkívül a bal lába szárán is mély sebet ejtett. Halász eszméletét veszítve összerogyott s az ottani kórházba szállították. Czóbárt a rendőrség letartóztatta.

— **Parti-árak az összes divatcikkekben állandónak nagy választékban Györfly testvéreknél, Piac-u. 30.**

— **Kemény és puha kalap-ujdonságok 4 K-tól 12 K-ig Lengyel Samunál.**

— **A Magyar Király kávéházban Bercsényi Ferike budapesti hegedűművész nő vezetése alatt álló symphonikus nőzenekar még csak néhány napig hangversenyeznek.** — Karmester Berson Leó.

— **Meglepő szép nyakkendők 1 koronától feljebb Frank Testvéreknél.**

— **Fűzőujdonságok, saját készítésű bőrkeztük, ridiküők, harisnyák, férfi és női divatcikkek legelőnyösebben beszerezhetők Nagy Andrásnál, Kistemplom mellett.**

— **Bérmálási imakönyvek, római katolikusok számára a legközelebb megtartandó bérmálás alkalmából óriási választékban kaphatók Hegedűs és Sándor könyv és papírkereskedésében Debrecenben Kossuth-u.**

— **Ne hanyagolja el sérvét! A legtekintetesebb sérvkötők, haskötők, betegápolási cikkek Schön Sándor keztyű, kötszer és orvosi műszertárában kaphatók, Debrecen, Piac-u. 12. November 1-étől Piac-utca 26. sz. ház előtti barakban a főtözsde mellett.**

## Sunlight Szappan

A házlászonyok szívet megörvendezteteli, mert a ruhának vákító fehérségű tisztaságát és kellemes illatot kölcsönöz. És mily játszi könnyű a mosás! A ruhát csak beszappanozzuk, egy ideig állni hagyjuk azután kimosuk és felakasztjuk! Nincs többé dörzsölés, nincs főzés és forrázás!

3, 16 és 30 filléres darabokban kapható.

253



Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel.

### Csuz, köszvény, reuma

ellen a legjobb házi szer a híres

## KIRÁLY BALZSAM!

Halása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idős több eseteknél is már egyszeri bedörzsölésénél a fájdalmak teljesen megszűntek.

**Fog és fejfájást 5 percz alatt megszüntel**

Egy nagy üveg ára 2 kor. teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

**GROSZ NAGY FERENCZ** gyógyszer-tárában

**Kossuth-u. 8.** Kölsönös Segélyző-Egylet új 2 emeletes palotájában.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

A „szoptatódajka“ szó — becsületsértés. A Karcagi Napló egyik múlt heti száma Kunmadarásról egy hirt közölt, mely szerint ifj. Réz Károly öngyilkos lett. A hírrel a lapot felülítették, a mennyiben Réznek eszeágában se volt meghalni; ellenkezőleg, boszút lihegve kereste a hír beküldőjét. Sikerült is kinyomoznia Raport Margit kunmadarasi leány személvében. Erre Réz a következő hirdetést küldötte be a Karcagi Naplónak a hirdetési díjjal együtt: „Raport Margit Kunmadarason uri házakhoz szoptatódajkának aianlkozik.“ A lap a hirdetést leköszölte, aminek a következménye az lett, hogy Réz Károly és Raport Margit Madarason az utcán összeverekedtek. Kölsönös feljelentéseiket tegnap tárgyalta a karcagi kir. járásbíró és Réz Károlyt a női becsület megsértéséért 10 koronára, Raport Margitot pedig — ifju korára való tekintettel — dorgálásra ítélte. Az ítéletben mindketten megnyugodtak.

Agyonütötte az apását. Stirb Juon szélszei (Szilágy m.) gazda folyton hadilábon állt apósával, Russz Juon ugyanottani gazdával. Egy izben, mikor ismét hevesen szeszszóalkoztak, Stirb fejszével támadt rá vejeire, akinek feiére hatalmas ütést mért. Erre veje vasvillát ragadott s felbőszült apását agyonszurta. A zilahi törvényszék, a mely ebben az ügyben ítélkezett, jogos önvédelmet látott fenforogni s a gyilkos vót felmentette. — Ma tárgyalta ezt a bűnügyet felebbezés folytán a debreceni kir. ítélőtábla Weér György kir. táblai tanácselnök el-

nöklete alatt. A tábla nem látta beigazolva a jogos önvédelmet s ezért a törvényszék ítéletét megváltoztatta és Stirb Juont egy évi és hat havi börtönre ítélte.

## KÖZGAZDASÁG.

### Terménytözsde

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1911. szept. 14.

Készáru 10—15 olcsóbb

1911. októberi buza	11.71	—
1912. apr. buza	11.98	—
1911. októberi rozs	10.17	—
1911. ápril rozs	10.68	—
1911. okt. zab	9.34	—
1911. ápril zab	9.30	—
1912. máj. tengeri	8.28	—
1911. aug. tengeri	—	—
1912. szept. tengeri	8.64	—

Van szerencsem a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy angol és francia

### női divat termemet

Piacz-u. 56. sz. alatt megnyitottam.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives pártfogását.

**Katz Róza, Piacz-u. 56.**

Tanuló leányok felvétetnek.

## Regény-csarnok.

### FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Írta: MAX PEMBERTON.

Fordította: Szebenvel József.

Sötét volt itt, mint Erobos szívében és leirhatatlan rémségek nyüzsgöttek benne. — Ulusia vele biztosan járt-kelt mindenütt. — Szakadékok szélén, a rejtett haláltorokban, nagy boltíves terek alatt és végül valami titkos uton, amelyet évek tapasztalatából ismerhetett csak az ember, egy átvájt sziklához jutottak, ahonnan kiláthattak a tóra és megpillanthatták Jura régi kis házikóját a szigeten.

— Itt éltem tizenégy esztendeig.

— Egyedül?

— Nem. Artur baráttal.

— És? Beszélj róla.

— Mindent, amit tudok. — mondta Jura — neki köszönhetek. Vele jártam vadászni, olyan helyekre, ahova se katonaság, se rendőrség el nem mert menni soha. Vadászunk vadra, amelyet ember szem nem látott kívülünk, olyan vadra, amit a téli hideg hajtott be a sötétbe. Egyszer évente elmentünk a székesegyházba imádkozni is, a magunk módja szerint imádkoztunk, bár pogányoknak hívták az életünket. Elmesélte nekem néha, hogy mint élnek az emberek a kávéházakban, a városokban, máskor meg hetekig elrejtözve élünk, bujkáltunk a keleti galériákon.

— Majd eljön a nap. — mondta; de azt a prófétát számítotték Rabkából és soha többé nem jöhet ide.

— Hogy tudtad meg, hogy meghalt, Jura?

— Mi megtudunk mindent.

— Kitől?

— Az ujságokból, a könyvekből. Ott halt leg az Atlanti szigeten három évvel ezelőtt. Egy évig gyászoltam érte, mert nagyon szerettem. Az apám volt az apám helyett.

— Az apád helyett?

— Jura szomorúan intett.

— És azt a házat ott még mindig az otthonodnak tekinted?

— Ha úgy van rendelve, ott fogom lenni az életemet.

(Folyt. köv.)

**Reichmann Divatáruháza.**

Az iskolai saisonra naponta érkeznek **gyermek ruha különlegességek** minden nagyságban eredeti angol facon, bársony, szövet és jó mosó barchet.

**Peluche, posztó és szövet leány köpenyek!**

Valódi angol és francia costum újdon-ságok, kész angol aljak, utolsó divat facon. Mindenféle bőr, diszmű, rövid, bélés áruk. Szabó kellékek nagy választékban. **Zsinór, óv, minden színben 2 kor.** Saját készítésű cloth paplanok kor. 7.50-tól. Eredeti francia reform fűzők. Női autuka és fekete ernyők. **Intézeti leány és fiu fehérneműek** minden nagyságban. — **Gyermek ruhák méret szerint 48 óra alatt készítenek.**

**Royal szállodával szemben. Piacz-u. 85.**

Egy ügyes fiu tanulóknak felvétetik.

**Bélyegzőt, pecsétnyomót,**

zomán cim táblát és mindennemű vésést olcsón készít

**Első Debreczeni Vésnöki Műterem**

**Batthyány-u. 22. sz.**

Ikt. 2555—1911. tk. sz.

**HIRDETMÉNY.**

A derecskei kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a Debreczen-Nagyvárad helyi érdekű vasut számára az alább megnevezett határokon kisa-játított területekről elkészített össze-írás, térkép és egyedi kimutatás hite-lesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint: Derecske, Konyár és hosszupályi köz-ségre nézve 1911. október hó 13-án délután 2 óra: Konyár Sóstó-fürdő állomásra.

Az érdekeltek felhivatnak, misze-rint netaláni észrevételeik a fennebbi határnapon a bizottság előtt előter-jesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szol-galmak s jogosultságok iránti kifogá-saik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a fenti helyi érdekű vasut számára kisa-játított területekért járó és az egyedi ki-mutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi czim alatt igényt tartanak; eze-ket 1911. évi október hó 10-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyo-sabbban bejelentésük, minthogy a ké-sőbb jelentkezők észrevételeire s igé-nyeire semmi tekintet nem lévén, a a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog ki-adatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy fe-lülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fog-nak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban bete-kinthető.

Kelt Derecskén, a kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóságnál 1911. évi szept. hó 5-én.

**Jakó, s. k.** kir. járásbíró.

**Uri öltönyöket**

bel- és külföldi szövetekből készít a legutolsó divat szerint

**HUBAY GYÖRGY**

uri szabó

**DEBRECZEN, Batthyány utca 15. sz.**

**Leányka iskola kötények,**

patent harisnyák legnagyobb váasztkban, legolcsóbb arban

**a Csipke Áruházban.**

Pontos, szolid kiszolgálás. — Naponta érkeznek újdon-ságok. — Kérem a czíjare ügyelni! Budapesti Csipke Áruház fiókja, Sas-u. 4.

Kizárólag alkalmi vételek.

Iskolás fiuk és leányok részére

**intézeti fehérneműek**

zsebkezdők, matrácok, paplanok, flanel takarók, esőernyők

**Donogán és Somossynál**

**DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.**

**Építkezésekhez nagyon alkalmas**

Szamosmenti folyamhomok 24 koronával 100 mázsánként waggonba rakva ab Szatmár, kapható

**Winkler Lipótnál**

**Szatmár, Istvántér 14.**

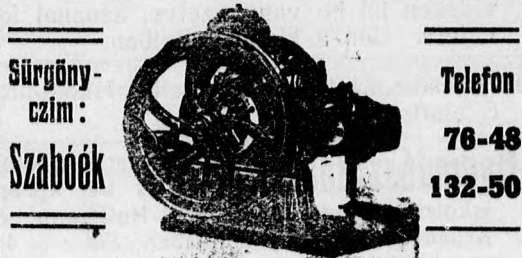
Világkiállítás St. Louis 1904. Grand Prix.



Jobbban tisztít mint minden más ércztisztító szer.

**EREDETI BOLINDER-féle**

**nyersolajmotorok és nyersolajlocomobilok**



**Szabó Emil és Társánál**

kaphatók. BUDAPEST, VI, Teréz-körút 46. szám. benzin motorok. Szivógázmotorok. Tei-jes malomberendezések. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. Kérjük a czíjare ügyelni.

**Házlebontás miatt!**

Mindennemű rajzolt, kezdett és kész kézi munkák, Férfi, Női és gyermek harisnyák, óv zsinórok gyár: áron árusítatnak

**FÜSTÖS DEZSŐ kézimunka üzletében**

**Piac-utca 12.**

Harisnya fejelés. — Fehér és színes hímzés vállalat

Tiszta agyagból készült szép és jó

**cserép, fali téglá**

és legszebb

**nyersfalazati téglá**

csak a

**Karczagi agyagiparnál**

Karczagon szerezhető ke.

**A nagymagyaralföldi**

**építő és műszaki részvénytársaság**

tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy **Hunyadi-u. 10. sz. alatt**

**építő és műszaki irodát nyitott.**

**Eivállal:** mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát azok tervezését és felülvizsgálatát.

**Épít** részletfizetésre mindennemű építkezést és

**Díjtalannul** készít költségvetést és szolgál tanácscsal műszaki ügyekben.

A nagyérdemű közönség szíves támogatását kérjük.

**Nagymagyaralföldi építő és műszaki r. t.**

## Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

### Betöltendő.

Fűszernagykereskedésben egy utazó ki helybeli piacon ösmeretséggel bir, valamint a vidéken jól be van vezetve, azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Házmester fizetéssel felvétetik Iskola-utca 8. alatt.

**Nyomdásztanoncz,** ki 14 életévét betöltötte és két középiskolát végzett, felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-u. 49.

Jó fizetéssel 13—15 éves fiu küldöncznek felvétetik. Czim a kiadóban.

### Adás-vétel

Pormentesítő olaj teljesen szagtalan minőségű, üzletek és irodák részére kapható Deutschnál, fűszer üzlet.

**Cézeróval párkölt,** naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsátér 3. Városház-utca 2. Pénzügyi palota.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

**Valódi szegedi** édes, nemes és rózsza paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsátér 3. Pénzügyi-palota.

**Figyelem hölgyeim!** Megnyitott az új Parti áruház Degenfeld-tér 1. sz. alatt, ahol ez n két héten egy pár ezer **selyem, bársony, szövet és batist** blouzok kerülnek eladásra, az árak oly alacsonyra vannak szabva, hogy saját érdeke hogy azt megnézze.

**Rajzeszközök,** rajztáblák, vonalzők, festékek, fűzetek, toktartók, könyvhordók, rajz- és írószerek mese olcsón **Harmathynál, Fűvészkert 14.** Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek fél áron!

*Legjobb és legszebb  
Czipők Daniel czipő  
árúházában  
TELEFON  
501  
Tolnai Debreczen,  
Piacz u. 49. postával szemben.*

**Csemege szállít** szép Schaszla 5 kg. kosarakban 36 fill. Darvas Miksa szállítókivitele. Telefon 294.

**Bérma** imakönyvek, gyönyörű kötésben lezártított áron kaphatók Harmathynál, Fűvészkert-u. 14.

**Joharban levő lámpa** olcsón eladó. Piacz 42. sz. alatt, hátul az emeleten.

**Olajos hordók** kaphatók Piacz-utca 49. sz. alatt a keresztépületben.

**Műhelybe való napfénygő lámpa** eladó. Piac-utca 42. első emelet hátul.

**Boreozet** házilag készült kapható Czim. a kiadóba.

**Vámospércsen** 40 holdas tanyabirtok, szép szőlővel és egy 20 holdas tag kis szőlővel, épülettel. — H.-Böszörményben 3 ház eladók. Debreczeni ingatlanért is elcsereendő, vagy bérbé kiadó. — H.-Böszörményben a Vénkertben és Debreczenben a Boldogkertben házhelyek eladók. Értekezhetni Debreczenben, Varga-utca 43. szám alatt a tulajdonossal.

**Makkulatur papiros** kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

### Lakás.

Két szoba, konyha október 1-re kerestetik. Cim a kiadóban.

**Miklós-utca** 23. szám alatt egy csinosan butorított külön bejáratu szoba minden óráan kiadó.

**Kiadó** Czegléd-utca 2. sz. alatt 1 szoba és egy 4 lóra való istálló. Értekezhetni Vörösmarty-utca 1. Telefon 211.

### Külömféle.

**Hová menjünk?** A Farkas-féle új orth. köser bodegába. Hunyadi-u. 17.

**Kosárlonoda,** gyermekkocsi raktár Kossuth-utca 25. Javitá okat készítünk.

**Weisz Ferencz** épület és mű-butor asztalos " József-kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

## 4-5 szobás kényelmes lakást keresek.

Czim **Budabázy,** Arany János-u. 39. emelet.

Simonffy- utoza 55.	<b>Ruhafestő.</b>	Széchenyi utoza 6.
GÖZMOSÓ.	<b>Wacha Róbert</b> Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utoza 35.	<b>Vegyi-tisztító.</b>	Verbőczy- utoza 14.



**CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD**

Budapest, Váci-körút 68,  
által a legutányosabb árak mellett ajánlatotok!

Locomoblok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkész-  
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, löh-  
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,  
marokrakó- és kévektörő-aratógépek, szénagyűjtők,  
széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek,  
Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecsk-  
vágók, répvágók, darálók, őrlőmalmok, egy-  
temes szecskölők, 2- és 3-vasu ekék és  
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Képviselet és raktár: **Laczkó László** urnál Debreczen

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.

### Vendéglői és kávéházi felszerelések.

**A tavaszi és nyári idényre** a legmegbízhatóbb elsőrangu gyárakból, szabadalmazott

### jégszekrényeket,

önműködő fagyaltgépeket, legjobb minőségű szódavíz készülékeket. Tükrözött kerti golyókat, Sodrony borítékat és szabadalmazott legjobb befűző üvegeket, a legnagyobb választékban és legutányosabb árak mellett ajánl

### Kaszanyitzky Endre

üveg, porcellán, lámpa, háztartási s diszárak nagykereskedése

Debreczen, Piacz-u. 57-ik szám.

### Vendéglői és kávéházi felszerelések.

## „Gyöngyvirág Crème“

### az arozkrémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Szmává, lehérré és átvéve teszi az arozort!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

## Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszertárában,  
**DEBRECZEN.**